

UTVINNING AV MINERALER

Gruvbranschen genererade 104 miljoner ton avfall i Sverige 2018, varav 6 500 ton farligt avfall. Det motsvarar 10 ton respektive 0,6 kilogram per person.

Branschen omfattar metallgruvor och anrikningsverk men exempelvis inte torvutvinning eller grustäkter. Gruvföretagen är i regel stora och genererar ofta stora mängder avfall.

GRUVAVFALLET DOMINERAR

Det avfallsslag som helt dominerar branschen är icke-farligt gruvavfall, som 2018 utgjorde 99,95 procent av branschens totala avfall.

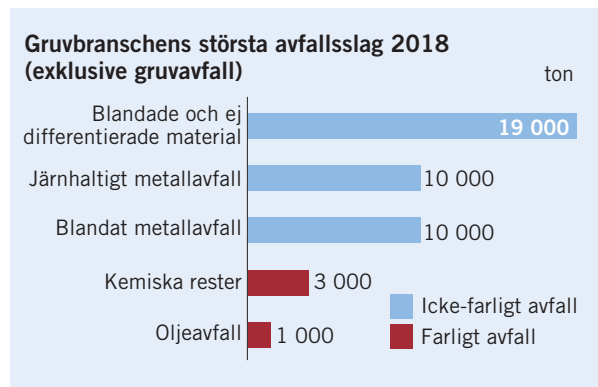
Gruvavfallet dominerades av gråberg (51 procent) och anrikningssand (49 procent). Dessutom uppkommer relativt små mängder jord, kasserad sand och lera. Gråberg uppstår vid brytningen i form av berg som måste brytas bort för att nå den metallhaltiga malmen. Anrikningssand är en krossad eller mald restprodukt som huvudsakligen består av gråberg och uppkommer när värdefulla metaller har skiljts ut ur malmen i ett anrikningsverk.

ANDRA STORA AVFALLSSLAG I BRANSCHEN

Förutom gruvavfallet var de icke-farliga avfallsslag som uppkom i störst omfattning från gruvbranschen i Sverige 2018 blandade och ej differentierade material, järnhaltigt metallavfall och blandat metallavfall.

De största farliga avfallstyperna som genererades var kemiska rester och oljeavfall.

Om man bortser från det icke-farliga gruvavfallet utgjorde farligt avfall 13 procent av det totalt uppkomna avfallet i branschen.

”Generellt kan sägas att gruvbranschen försöker minimera mängden gråberg och jobbar för att anrika metaller till allt lägre halter på grund av högre metallpriser. Gruvbolagen arbetar med att särskilja icke-miljöfarligt gruvavfall från potentiellt miljöskadligt. I vissa fall kan gruvavfallet användas som exempelvis återfyllnad i utbrutna gruvorter eller bergmaterial i vägar. Om det bedöms ha låg risk för att vara miljöskadligt kan det säljas som ballast.”

Roger Hamberg, statsgeolog,
Sveriges geologiska undersökning (SGU)

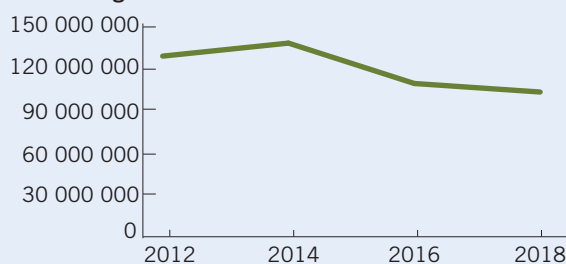
MÄNGDEN GRUVAVFALL MINSKAR

Mängden uppkommet gruvavfall speglar i stor utsträckning gruvproduktionen, även om mängden kan variera för olika typer av malmer. Generellt kan man se minskade mängder gruvavfall under senare år.

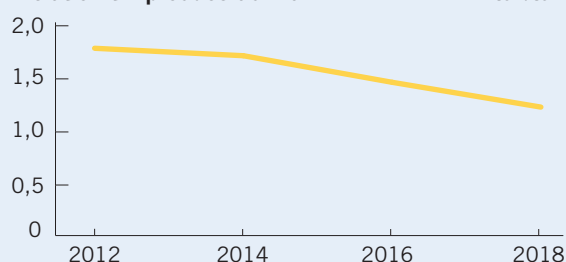
Statens geologiska undersökning (SGU) publicerar statistik över den svenska gruv- och mineralnäringen i Bergverksstatistiken. Om man tittar på mängden gruvavfall i förhållande till Bergverksstatistikens uppgifter om producerade malm mängder blir minskningen ännu tydligare.

En möjlig faktor till det är att gruvföretagen i större omfattning än tidigare lämnar kvar gråberg för återfyllning av gruvorna och det därför inte klassas som avfall. En annan faktor är att gruvor läggs ner och andra startas. Det förändrar gruvindustrins sammansättning och påverkar förhållandet mellan uppkommet avfall och producerad malm mängd.

Trend för gruvavfall

Trend för gruvavfall i relation till producerad malm

JÄMFÖRELSE MED BRANSCHENS STATISTIK FÖR GRUVAVFALL

- Statens geologiska undersökning presenterar i Bergverksstatistiken två olika uppgifter om uppkommet gruvavfall: en som baseras på inrapporterade mängder gruvavfall (103 miljoner ton) och en beräknad mängd som baseras på produktionsstatistiken (105 miljoner ton). Mängden uppkommet gruvavfall i den nationella avfallsstatistiken som rapporteras i detta statistikblad (104 miljoner ton) baseras på uppgifter ur gruvföretagens miljörapporter.

MER INFORMATION

Agnes Willén, Naturvårdsverket
010-698 10 00
avfallsstatistik@naturvardsverket.se

Läs mer: [Naturvårdsverkets fakta om avfall](#)

Skräddarsy din avfallsstatistik: [SCB:s statistikdatabas – Avfall, uppkommet och behandlat](#)

© Naturvårdsverket 2020
Text och utformning: SMED, Svenska MiljöEmissionsData